

פרוטוקול מס' 273

מישיבת ועדת העבודה והרווחה

יום שני, ד' בכסלו התשנ"ט (23 בנובמבר 1998), שעה 11:00

נכחו:

חברי הוועדה:

חמר גוז'נסקי - מ"מ היו"ר

מוזמנים:

רוני ארז	-	משרד האוצר, אגף תקציבים
יהודית בראון	-	משרד העבודה והרווחה, מ"מ השרות לרווחת הפרט והמשפחה
ישראל ערד	-	המוסד לביטוח לאומי, משנה למכ"ל ויו"ר המועצה לבטיחות
עו"ד לאה רוזנברג	-	המוסד לביטוח לאומי, הלשכה המשפטית
רבקה שי	-	המוסד לביטוח לאומי, מנהלת אגף אמהות וילדים
דליה גורדון	-	המוסד לביטוח לאומי, מנהלת אגף במינהל המחקר

מנהלת הוועדה:

שירלי אברמי

יועץ מספטי:

משה בוטון

קצרנית:

אסתר מימון

סדר היום:

תשלום מענק לידלת שילדה בלידה אחת שלושה ילדים ויותר

תשלום מענק לילודת שילדה בלידה אחת שלוש ילדים ויותרמ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

גבירותי ורבותי, אני מתכבדת לפתוח את ישיבת ועדת העבודה והרווחה, העוסקת בהסכם לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי, בנושא תשלום מענק לילודת שילדה בלידה אחת שלוש ילדים ויותר.

הביטוח הלאומי התבקש לזרז את הטיפול בעניין הזה בעקבות דיון בוועדה לגיל הרך. שם הסתבר לנו שישנן משפחות עם שלוש ילדים ויותר, שלא מקבלות את המענק שמגיע להן מהרשות המקומית. הרשות המקומית לא שילמה בסענה שלא הועבר אליה כסף או שהכסף נגמר, או כל מיני בעיות אחרות.

הסתבר לנו בעצם, שילודת עם שלוש ילדים ויותר מקבלת מענק משני מקורות: מהביטוח הלאומי וממשרד העבודה והרווחה, באמצעות לשכת הרווחה העירונית.

חשבנו שהמצב הזה הוא מצב די אווילי, ובסופו של דבר נפגעות משפחות, שלא מקבלות את כל מה שמגיע להן. כל מי שיודע כמה קשה לגדל ילד אחד, יכול רק לנחש כמה קשה לגדל שלישיה, ואיזו עזרה נחוצה למשפחה, ואי-אפשר לדחות את העזרה הזאת.

לכן, ביקשנו ממשרד העבודה והרווחה ומהביטוח הלאומי לזרז את התיאום, ואני מבינה שמה שמונח לפנינו זו ההצעה של הביטוח הלאומי, בעקבות הדיון הזה.

ישראל ערד:

אנחנו מאוד מעריכים את חברת הכנסת תמר גוז'נסקי על היוזמה. הדיונים בוועדה לגיל הרך היו מאוד מועילים, למרות שלכאורה נראה היה בהתחלה שאי-אפשר ליצור גישור בין משרד האוצר לביטוח הלאומי, למשרד העבודה והרווחה, הגענו להבנה ברוח היוזמה של הוועדה, ואנחנו מאוד שמחים שהיום אנחנו יכולים להציע את העניין. אומנם הנושא הוא לא גדול כל כך, אבל מבחינה אנושית לכל משפחה ומשפחה, יש לה משמעות מאוד גדולה.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

מדובר בכל זאת בכמה מאות משפחות.

ישראל ערד:

אנחנו שמחים שזיכית אותנו במצווה חשובה. תודה רבה.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

תודה רבה לך. עו"ד לאה רוזנברג, בבקשה.

לאה רוזנברג:

היום משרד העבודה והרווחה משלם מענק במשך 20 חודשים.

משה בוטון:

הרשויות המקומיות.

לאה רוזנברג:

משרד העבודה והרווחה באמצעות הרשויות המקומיות.

לאה רוזנברג:

וכן המוסד לביטוח לאומי משלם מענק לילודת במשך תשעה חודשים. כיוון שהטילו עלינו, לפי הסיכום, החל מלידות שיחלו ב-1 בינואר 1999, אנחנו נשלם את המענק. ההצעה שאנחנו הגשנו משקללת את מה שהם קיבלו ממשרד העבודה והרווחה, נוסף למענק הלידה שמשולם על-פי חוק הביטוח הלאומי במשך תשעה חודשים. הגענו לאיזה מדרוג שמונח לפניך, כדי שלא תהיה ירידה בבת-אחת בתום תשעה חודשים, ונשמרו אותם שיעורים ששולמו. באמצעות המוסד לביטוח לאומי ימשיכו לשלם אותם עבור לידות, החל מה-1 בינואר 1999.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

את יכולה להביא דוגמה? למשל, בשלישיה, כמה יקבלו בשלושה החודשים האחרונים?

לאה רוזנברג:

בשלישיה, עד שלושה חודשים, זה 7,171 שקל.

משה בוטון:

זה המצטבר?

לאה רוזנברג:

זה המצטבר.

משלושה עד שישה חודשים, זה יהיה 5,605 שקל. משישה חודשים עד תשעה חודשים, זה יהיה 4,484. מתשעה חודשים עד 12 חודשים - 3,363. מהחודש ה-12 עד 20 חודשים - 1,962.

מבחינת הנתונים, בשנת 1997, היו 109 משפחות שנולדו בהן שלישיות, שתי משפחות שנולדו בהן רביעיות, ומשפחה אחת שנולדה בה חמישיה.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

כן ירבו.

ברור שבכל שנה יש יותר מהמספר הזה, כי זה נמשך בעצם קרוב לשנתיים. זאת אומרת, בכל רגע נתון יש כ-180 משפחות.

משה בוטון:

נשמע את האוצר.

רוני ארד:

למשרד האוצר אין התנגדות, כל עוד לא מזוהר בהגדלת התקציב. אם כל התשלומים, שעד היום משרד העבודה והרווחה שילמו, יעברו לביטוח לאומי - לנו אין שום התנגדות.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אתה אמור לבוא אחרי בדיקה ולהגיד לנו שאתה מסכים או לא מסכים.

לאה רוזנברג:

הסיכום שאנחנו מביאים לפניכם הוא על דעת משרד האוצר ועל דעת משרד העבודה והרווחה.

רוני ארד:

נכון.

ישדאל ערד:

אני מבקש להדגיש לפרוטוקול, שאנחנו מדברים על הסכם, שהוא בתחולה לגבי ילדים שנולדו מה-1 בינואר 1999 ואילך.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אני כבר רואה את הבג"ץ של המשפחה שילדה 20 דקות לפני 24:00.

לאה רוזנברג:

המצב היום ימשך עד ללידה הראשונה של ינואר 1999, בזה אין בעיה.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אני מבקשת שהמוסד לביטוח לאומי יכין איזה פרסום הולם שיסביר.

לאה רוזנברג:

כל הסכם שלנו מתפרסם.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

שיהיה בהישג ידן של היולדות הנוגעות בדבר.

אני מודה על הדברים החמים שנאמרו פה, ואני מודה על הטיפול המסור כרגיל של המוסד לביטוח לאומי. כשהוא לוקח על עצמו נושא, הוא מספל בו.

הוועדה מאשרת את ההסכם לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי שעניינו תשלום מענק לילודת שילדה בלידה אחת שלושה ילדים ויותר.

ברשותכם, תרשו לי לא לסיים את הישיבה ברגע זה, ולהגיד שתי מלים בנושא שרציתי את עזרתכם, זה גם קשור ליולדות. הנושא הוא הסערה של השבוע שעבר בעניין ההנקה. מאחר שהביטוח הלאומי משלם לבתי החולים ישירות, בשונה מכל הסעיפים האחרים של חוק ביטוח בריאות, אני בדקתי בחוק ביטוח בריאות ומצאתי, שאין סל שבו בתי החולים אמורים לתת תמורת התשלום הזה. בדקתי מה כתוב בחוק ביטוח בריאות, בסעיף שנקרא "יולדות". רוב הסעיפים עוסקים בגילוי מומים בעוברים וכל מיני עניינים אחרים. הסעיף היחיד שעוסק במה שקורה בלידה עצמה, זו זריקת אפידורל. עם כל הכבוד לזריקת אפידורל, אני לא תופסת בכלל איך הדבר נעשה.

אני מבקשת תשובה לשאלה, תמורת התשלום הזה שאתם משלמים לבתי החולים, מה בית החולים חייב לתת? אם אנחנו רוצים שבתוך המכלול שבית החולים ייתן יהיה גם עידוד להנקה או הסברה להנקה מול כל החברות הפרטיות, שמסבירות למה יותר טוב לא להניק, אז אני אפילו לא יודעת לאן להיכנס, כי אין סל.

נוסף לכך, אם ממשלה משלמת לתאגיד או לבית חולים, לבית יולדות, שחלקם ממשלתיים וחלקם לא ממשלתיים, כסף, אז למה סכום כזה ולא סכום אחר? אם זה לא קשור לסל, אז זה עניין היסטורי, כי פעם מישהו קבע.

אם, למשל, לא קבוע כמה שעות צריכה להיות יולדת בבית חולים, אז אומרים, בדרך כלל 48 שעות. אבל בבית חולים "סורוקה" אין מיטות, אז 36 שעות. מה זה? בגלל שאשה יולדת ב"סורוקה" מגיעות לה פחות זכויות ממה שמגיע ליולדת ב"תל-השומר", רק משום שהיא גרה בבאר-שבע או בדרום? מי קבע כמה מגיע?

יכול להיות שיש דבר כזה ופשוט לא עליתי עליו. אם יש סל כזה, האם אתם יכולים, בתור ביטוח לאומי, לחטט ולמצוא?

לאה רוזנברג:

הסל נמצא. יש סל בחוק הביטוח הלאומי.

לאה רוזנברג:

זה חזר מחוק ביטוח בריאות אלינו, ונעשה תיקון, בלוח ב(1) לחוק שלנו, ושם יש הגדרה.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אם יש, כל מה שצריך זה דק לשלם.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

בלי המסמך הזה לא ידענו איך להמשיך בנושא החשוב הזה.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

האם הביטוח הלאומי מכסה גם את התחליפיים? מה שנקרא "מזון מוכן" שבתי החולים נותנים?

דליה גורדון:

בתי החולים מקבלים את התשלום, והם צריכים לתת את כל השירותים.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אתם משלמים גם עבור זה? אם זו הוצאה של בית חולים, אתם משלים בעבורה?

משה בוטון:

זה לא נכלל באופן מפורש.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אם בתי החולים מקבלים את זה מתנה מהחברות, הם צריכים להחזיר לכם כסף?

ישראל ערד:

לא. אין סל כל כך מפורט, אני לא בטוח שזה טוב שיהיה סל כל כך מפורט, שיוכלו להתווכח על כל החידושים. נושא הסל הוא נושא מאוד מאוד מורכב עם הרבה מאוד השלכות לכל הכיוונים.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

תמורת זה שהם נותנים את המזון חינם לבית החולים, שלא משלם להם, מסתובבות הדיילות האלה ודוחפות את הבקבוקים ליולדות. יולדת מגיעה מחדר הלידה, דבר ראשון בקבוק.

אנחנו נהיה מוכרחים לחזור לנושא הזה, כי באיזה מקום זה נושא רפואי. פה קובעים הרבה מאוד דברים לגבי גידול ילדים שמוטבעים שם. התגלה, למשל, שלכל הקורסים להכנה ללידה באות פחות מ-10% מהנשים בהיריון. נשים הפסיקו לבוא לתחנות לאם ולילד, כי הן הולכות לרופא נשים. רופאי נשים לא מדריכים בהנקה, כי מה להם ולהנקה, הם לא עוסקים בנושא הזה. הנשים אינן מגיעות לאחיות בדיאות הציבור, שהן המומחיות. אין מדריכות הנקה, ואין כל הדברים האחרים. מצד שני, המדינה אומרת "הכל עלי".

לאה רוזנברג:

הלוח הוא הבסיס לתחשיב כמה משלמים.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

הבסיס לתחשיב אומר כמה ימים היא שוהה?

דליה גורדון:

לפי שיקול דעת רפואי.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אז למה ב"סורוקה" זה 36 שעות וב"תל-השומר" זה 48 שעות?

ישראל ערד:

אני לא בטוח שזה יתרון להישאר בבית חולים.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

בזמנו אמרתם, שאתם משלמים פר שלושה ימים.

דליה גורדון:

זה הממוצע.

מ"מ היו"ר תמר גוז'נסקי:

אני לא מציעה לפתוח את הדיון הזה, אני רק אומרת שיש פה שאלות מאוד רציניות. המחשבה מאחורי המימון הציבורי לנושא הזה היא, שיש פה אחריות גם לגבי היולדת וגם לגבי היילוד. בעצם, אנחנו רוצים לתת גם איזה תמריץ לילדים בויאים ולנשים בויאות. זאת אומרת, יש פה איזה דבר של רפואה מונעת. אם רופאים אומרים היום, שהנקה זה חלק מרכזי בתפיסת הרפואה המונעת לגבי ילדים, אז באיזה מקום אנחנו לא יכולים להתעלם מהנושא הזה. האם צריך לעשות משהו או לא, אני עוד לא יודעת, אבל לפחות צריך להיות קצת נודניקים כנראה.

שוב, תודה לכם, לכל הנוכחים. להתראות.

הישיבה ננעלה בשעה 11:20